

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/360/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1320207020
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1320207020.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci navrhovateľky: E. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. R. XX, T., zastúpená: JAKUBEK & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Panenská 5, Bratislava, IČO: 50 099 175, proti manželovi, ktorý návrh nepodal : E., zastúpeného: JUDr. Michaela Kajabová, advokátka, Budovateľská 2, Bratislava, v konaní o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie manžela, ktorý návrh nepodal proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 04.08.2020, č.k. 17Pc/9/2020-31, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa mení tak, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia sa **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom uznesení súd prvej inštancie uložil manželovi, ktorý návrh nepodal (ďalej aj „manžel“), povinnosť platiť výživné manželke v sume 150 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom doručenia neodkladného opatrenia, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324 ods.1, § 325 ods.1, § 326 ods.1, § 328 ods.1, § 329 ods.1, § 331 ods.1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), § 366, § 58 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), § 91 ods.1, 2, § 96 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“) a vecne tým, že dňa 08.07.2020 bol konajúcemu súdu doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, týkajúci sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom pochádzajúcim z manželstva účastníkov- A. P., nar. XX.XX.XXXX a E. P., nar. XX.XX.XXXX, v ktorom konaní navrhovateľka žiadala, aby súd neodkladným opatrením zaviazal manžela platením výživného v sume 150 eur na manželku z dôvodu, že od mája 2020 nežijú v spoločnej domácnosti a manžel dobrovoľne na deti a na domácnosť neprispieva. Okresný súd Bratislava III následne uznesením č.k. 38P/147/2020 - 30, vylúčil návrh manželky v časti nariadenia neodkladného opatrenia na určenie výživného na samostatné konanie. Navrhovateľka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia skutkovo odôvodnila tým, že s manželom majú dve spoločné malé deti (dcéru A. a syna E.), ich posledné spoločné bydlisko bola adresa N., T. - S., navrhovateľka je zamestnaná ako zdravotníčka sestra v jasliach, s príjmom asi 570 eur mesačne, manžel do mája 2020 pracoval ako živnostník v kuriérskej spoločnosti TNT, s príjmom cca 900 eur netto, túto spoluprácu mal ukončiť a navrhovateľka aktuálne nemá žiadne informácie o jeho podnikateľských aktivitách. Manžel sa zo spoločnej domácnosti odsťahoval v máji 2020, navrhovateľka má aktuálne nového priateľa, ktorý jej pomáha so starostlivosťou o domácnosť a prispieva aj na zabezpečenie základných životných potrieb jej aj detí, je zdravotne ťažko postihnutý, na vozíku. Manžel od mája 2020 neprispieva na domácnosť a neplatí ani výživné na deti. Súd prvej inštancie v danej veci dospel k záveru, že bola preukázaná potreba dočasnej úpravy pomerov neodkladným opatrením, keďže navrhovateľka

osvedčila základné skutočnosti preukazujúce jej zárobné možnosti a kedy okrem svojho príjmu zo zamestnania (500 eur mesačne) nemá iné možnosti, ako zabezpečiť svoju výživu do skončenia konania o rozvod manželstva. Sumu navrhnutú navrhovateľkou vo výške 150 eur mesačne mal za súladnú s ust. § 366 C.m.p., umožňujúcemu nariadiť platenie výživného výlučne v rozsahu nevyhnutnom pre zabezpečenie základných existenčných potrieb navrhovateľky.

3. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie manžel namietajúc, že navrhovateľkou podaný návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, nemá nič spoločného s príspevkom na výživu manželky. Akýkoľvek iný návrh na určenie výživného na manželku, ktorého konanie je hmotnoprávne upravené v § 71 Zákona o rodine a procesne v ust. § 154 a nasl. C.m.p., navrhovateľka nepodala, pričom výživné na manželku ako plnoletú osobu, možno priznať až od podania návrhu v zmysle § 77 ods.1 Zákona o rodine. Odvolateľ ďalej namietol, že z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je zrejmé jeho dôvodnosť a ani naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov. Z doložených dokladov vyplýva, že príjem navrhovateľky predstavoval v mesiacoch január a február 2020 sumu 566,40 eur bez zohľadnenia nemocenského (ktoré mala čerpať za 7 pracovných dní v mesiaci február). Po dohode s manželkou dňa 29.05.2020 odišiel zo spoločnej domácnosti k svojim rodičom, aby po žiadosti manželky im nechal čas na zrovnanie, čo od manželstva obaja chcú, dňa 30.05.2020 si tam manželka našťahovala nového priateľa, do súčasnosti s ním žije v spoločnej domácnosti a tento by mal na náklady domácnosti primerane prispievať. Odvolateľ uviedol, že sa ocitol v zložitej životnej situácii, spôsobenej jeho zdravotnými problémami, na deti sa snaží prispievať a starať sa o ne, na ich výživu poslal manželke dňa 15.06.2020 sumu 200 eur, v júli 2020 zaplatil dcérke ošetrovanie chrupu a strojček v sume 332,21 eur a od augusta 2020 prispieva na deti mesačne sumou 125 eur (A.) a 100 eur (E.), na ktorú bol zaviazaný neodkladným opatrením Okresného súdu Bratislava III, zo dňa 10.07.2020, sp.zn. 38P/149/2020. Výživné na deti za neho uhrádzajú rodičia, ktorým ho vráti v čase, kedy bude mať opäť príjem. Odvolateľ uviedol, že nevlastní žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok väčšej hodnoty, má ukončené základné vzdelanie a do 08.08.2020 podnikal na základe živnostenského oprávnenia v oblasti kuriérskych služieb. Počas pandémie COVID sa zvýšilo tempo v práci aj objem zásielok, čo vyústilo do jeho zdravotných problémov, keď v máji 2020 musel ukončiť spoluprácu s doručovacou spoločnosťou pre problémy s chrbticou a bolesti spôsobujúce až necitlivosť prstov a nôh, pre ktoré nemohol viesť motorové vozidlo. V dôsledku zdravotných problémov mu poklesla schopnosť vykonávať zárobnú činnosť o 45%, bol uznaný za invalidného a bol mu priznaný invalidný dôchodok, aktuálne vo výške 95,98 eur. Od mája 2020 sa jeho bolesti stupňovali, dňa 14.08.2020 ho pre bolesti musela odviezť rýchla záchranná služba, bola mu diagnostikovaná radikulopatia, t.j. útlak koreňa nervu vychádzajúceho z chrbtice, momentálne čaká na termín hospitalizácie a operáciu chrbtice, s prognózou doby liečenia cca 6 mesiacov. V súčasnosti je vedený ako nezamestnaný, zatiaľ nemá žiadne rozhodnutie a ani podporu v nezamestnanosti.

4. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil. Konštatovala, že návrh na určenie výživného na manželku bol súčasťou návrhu na rozvod a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III bol v tejto časti vylúčený na samostatné konanie pod sp. zn. 17 Pc/9/2020. Navrhovateľka zopakovala, že jej náklady na bývanie predstavujú sumu 520 eur, pričom ďalšou sumou vo výške cca 198 eur mesačne spláca úver v sume 8 000 eur, ktorý v minulosti použila na splatenie dlhov manžela, a na ktoré splátky manžel neprispieva. V čase vydania napadnutého rozhodnutia bol manžel ešte stále SZČO, k ukončeniu živnosti pristúpil až po vydaní napadnutého uznesenia a aj napriek aktuálnemu zdravotnému stavu, má v rozsahu 55 % zachovanú pracovnú schopnosť. Manžel sa stal dobrovoľne nezamestnaným a vzdal sa svojho príjmu. Navrhovateľka vo vyjadrení napokon poukázala na to, že sama má vážnu celoživotnú diagnózu - sklerózu multiplex, ktorú získala počas prvého tehotenstva, no napriek tomu pracuje a zo všetkých síl sa snaží pre deti zabezpečiť obživu.

5. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním manžela, v ktorej je viazaný rozsahom odvolania a nie je viazaný dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 C.m.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru o dôvodnosti podaného odvolania .

6. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132, uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 328 ods. 1 C.s.p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 336 ods.1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

11. Podľa § 337 ods.1 C.s.p., ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania a ak navrhovateľovi povinnosť podľa § 336 ods.1 neuloží, poučí strany, ktorým sa neodkladným opatrením ukladá určitá povinnosť, že môžu podať žalobu vo veci samej a o právnych následkoch s tým spojených. Lehotu na podanie žaloby súd neurčuje.

12. Podľa § 366 C.m.p. neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

13. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

14. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Odvolací súd zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov, zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

16. Odvolací súd sa zhoduje so súdom prvej inštancie v tom, že formou procesného inštitútu neodkladného opatrenia podľa § 366 C.m.p., je možné nariadiť platenie výživného výlučne iba v nevyhnutnej miere. To znamená, že výživné určené neodkladným opatrením nevychádza z pomerov účastníkov zisťovaných v zmysle hmotnoprávneho predpisu (príslušných ustanovení Zákona o rodine), čo je povinnosťou meritorneho konania, ale zo skutočností vyplývajúcich zo samotného návrhu, resp.

jeho príloh. Pokiaľ ide o vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, majúcu právny základ v ust. § 71 Zákona o rodine (nie § 91 Zákona o rodine, ako nesprávne uviedol v napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie), táto vzniká uzavretím manželstva, zaniká rozvodom, resp. smrťou jedného z manželov a bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú alebo nie, vyžaduje, aby títo mali rovnakú životnú úroveň.

17. V prejednávanej príhode z obsahu spisu vyplýva, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým mal súd uložiť povinnosť manželovi platiť výživné manželke v sume 150 eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred, počnúc dňom doručenia neodkladného opatrenia, až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, bol súčasťou návrhu na rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode zo dňa 29.06.2020. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, nemajúceho skutkový a ani právny súvis s konaním o rozvod manželstva, zo zákona spojeným s konaním o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 C.m.p.), navrhovateľka na str. 4 návrhu odôvodnila tým, že jej aktuálny príjem v sume 570 eur, ktorý v rozsahu 520 eur používa na úhradu nájomného (ubytovanie pre ňu a dve maloleté deti), jej nepostačuje na úhradu všetkých životných nákladov a zároveň popri starostlivosti o deti nemá možnosť si zabezpečiť dodatočný príjem, a to na rozdiel od manžela, ktorého príjem môže byť vyšší. V prílohe návrhu navrhovateľka doložila doklady o jej príjme za mesiace január až február 2020 a výpis zo Živnostenského registra podľa ktorého v danom čase (03.07.2020) manžel navrhovateľky podnikal v predmete „Poskytovanie služby vedenia cudzieho motorového vozidla“ s tým, že oprávnenie k uvedenému predmetu činnosti mu vzniklo ku dňu 01.09.2015.

18. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 06.07.2020, č.k. 38P/147/2020-30, návrh manželky, v časti nariadenia neodkladného opatrenia na určenie výživného na jej osobu podľa § 166 ods.2 C.s.p. vylúčil na samostatné konanie; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 07.07.2020.

19. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľka už pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neosvedčila potrebu a nevyhnutnosť navrhovanej okamžitej úpravy pomerov medzi účastníkmi, keď v návrhu netvrdila a ani neosvedčila skutočnosť, dôsledkom ktorých by bola úvaha o splnení zákonných predpokladov na jeho nariadenie. Je treba zdôrazniť, že tvrdenia navrhovateľky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nesmerovali k osvedčeniu v zásade nerovnakej životnej úrovne manželov (t.j. k okolnosti majúcej podľa § 71 Zákona o rodine podstatný význam pri skúmaní plnenia vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi), keď tieto naviac navrhovateľka ani dostatočne neosvedčila predloženými listinnými dôkazmi; k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu prvej inštancie dňa 03.07.2020 navrhovateľka nedoložila doklady o jej vtedajšom aktuálnom príjme (doložila výlučne doklady o príjme za mesiace január a február 2020), o príjme svojho manžela a ani o ňou tvrdených vysokých nákladoch súvisiacich so zabezpečením bývania pre ňu a dve maloleté deti. Odvolací súd, vychádzajúc zo stavu osvedčeného v štádiu odvolacieho konania konštatuje, že z manželom v prílohe odvolania doložených listinných dôkazov je zrejмым, že aktuálne pomery na jeho strane (manžel je osobou s dosiahnutým základným vzdelaním nevlastniacim majetok väčšej hodnoty, k 08.08.2020 ukončil podnikanie, aktuálne je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 17.07.2020 mu bol od 09.07.2020 priznaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 %, s následným priznaním invalidného dôchodku vo výške 95,80 eur mesačne), aj s prihliadnutím na starostlivosť navrhovateľky o domácnosť (pričom sama navrhovateľka trpí závažnými zdravotnými komplikáciami), vylučujú zásadný nepomer v životnej úrovni oboch manželov, a tým aj potrebu nariadenia navrhnutého neodkladného opatrenia.

20. Súdu prvej inštancie dáva do pozornosti napokon to, že v prípade splnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, bolo jeho povinnosťou pri rozhodnutí prihliadať k skutočnosti, že v danej veci sa jednalo o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, týkajúceho sa vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi (ktoré konanie je možné podľa § 71 ods.1 Zákona o rodine začať výlučne na návrh niektorého z manželov) a pri rozhodovaní zohľadniť aj ust. § 336, § 337 C.s.p. upravujúcich postup súdu v prípade, ak nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania vo veci samej.

21. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil a návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, ako nedôvodný zamietol.

22. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods.1 C.s.p. a § 52 C.m.p..

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).